



Mariana Vasile și Daniel Vulcu



Petre Panait și Ion Măinea

## Jocul de-a teatrul

În aceste „hohote de ris“, Tudor Popescu nu este numai un autor satiric, care și-a pus cuvîntul acid în schițe dramatice pentru a cenzura moravuri dubioase ori a parodia, amical, scrisul confracților. El este, aici, un cunoscător și un iubitor de teatru, a tot ce aduce acesta pe scenă și a tot ceea ce se petrece în culise, în ateliere, pe coridoare, în birouri sau cabine — un teatru continuu insuflăit prin viața sa mereu schimbătoare, aflată la îndemîna timpului, dar și cu con-

știința existenței deja multimilenare, garantată și pentru mai departe. În iubirea înduioșată pentru teatru se află punctul fericit de întîlnire între textul lui Tudor Popescu (din cîte am înțeles, îmbogățit în repetițiile cu trupa orădeană)\*și viziunea regizorului Alexandru Darie asupra spectacolului. Decorul Mariei Miu le creează tocmai cadrul necesar pentru lumea plămuitoare de iluzii: pereți mișcători, perspective false, obiecte reale în mijloc de scenă goală (spre a implini, în izolarea lor, crîmpeii de realitate-ficțiune al piesei), aer de mucava și butaforic. Doar sintem la un spectacol de teatru în teatru, iar jocul ficțiunilor interferate trebuie să ne absoarbă între liniile sale mișcătoare. Pentru fiecare secvență dra-

**HOHOTE DE RÎS** de TUDOR POPESCU ● TEATRUL DE STAT din ORADEA ● Regia: ALEXANDRU DARIE ● Decorurile și costumele: MARIA MIU ● Data premierei: 26 decembrie 1987. Distribuția: MARIANA VASILE (Ea); DANIEL VULCU (El); PETRE PANAIT (Podaru), DRAGOSTE ÎN CÎMPUL MUNCHI: LAURIAN JIVAN (Casian); MARCEL SEGĂRCEANU (Găzdaru), ● MOMENTUL POTRIVIT: ION MĂINEA (Sitaru); PETRE PANAIT (Podaru) ● DOBITOCUL: FLORENȚA MANEA (Florentina); NICOLAE BAROSAN (Lică); LAURIAN JIVAN (Vicu) ● DISCURSUL FUNERAR: MARIANA VASILE (Tanța);

ION MĂINEA (Costel) ● CADOURILE: MARIANA NEAGU (Orlansa); DANIEL VULCU (Gogu) ● DRAGOSTE LA GEST FRUMOS: SIMONA CONSTANTINESCU (Liza); MARIANA VASILE (Amalia); NICOLAE TOMA (Raoul) ● IN VINO VERITAS: SIMONA CONSTANTINESCU (Aglaiia); NICOLAE TOMA (Blindu) ● PEȘTIȘORUL DE ARGINT: ION MĂINEA (Directorul); ALLA TĂUTU (Reporteră); MARCEL POPA (Regizorul); SIMONA CONSTANTINESCU (Supervedeta); NICOLAE BAROSAN (Sică); FLORENȚA MANEA (Regizor tehnic și suflelor); DANIEL VULCU (Încasatorul).

matică, Alexandru Dărie schimbă registrul în funcție de autorul la care ne trimite intenția parodică a lui Tudor Popescu ori în funcție de adresa ei satirică, în vreme ce materia liantă, viața teatrului adică, își păstrează constant tonul firesc, colloquial, impresia de improvizat acum, sub ochii publicului. Senzația este atât de puternică încât tu, spectator, te simți îndemnat, la rându-ți, să intervii în disputele organizatorice și în micile conflicte, să izgonești personajul Incasatorului (o șarjă excelentă a lui Daniel Vulcu), să imputănezi tracasările care macină viața Directorului de teatru (dăruiat cu semne și însemne reale de Ion Măinea). Te simți îndemnat să faci toate acestea pentru că firescul este puternic și tu ai acceptat convenția. Te reprimi pentru că, brusc, regizorul schimbă tonul și te readuce la condiția de spectator în stal sau lojă. El imprimă o stare ludică, actorii îl urmează necondiționat și spectatorii vin în trenea acestora. Dacă cine știe ce motive personale te împiedică a-i urma, paguba și vina îți aparțin, căci ei au făcut tot ce au putut spre integrarea tuturor în jocul de-a teatrul și în miracolul acestuia. Au jucat țigănci, Tanțe și Amalii ca Mariana Vasile, au fost Podaru o dată și de două ori ca Petre Panait, au compus, reculeși și pehlivani, „discursuri funerare” ca Nicolae Barosan și Laurian Jivan, au fost ramoliți și mizerabili (**In vino veritas**), abjecți și nesătui (**Peștișorul de argint**) ca Simona Constantinescu și Nicolae Toma, au pus suflet în Dobitocul și în Costel precum Ion Măinea, s-au transformat în reporteră (Alla Tăutu), regizor tehnic și sufleor (Florența Manea) ș.a.m.d. Au fost ce le-a cerut textul, impuls regizorul și îngăduit forțele proprii. I-am crezut în toate ipostazele. Nu în mod egal. Dar jocul de-a teatrul ne-a convins.

**Florica ICHIM**

## *Tensiune bine temperată*

Biografia unei femei confirmă și întărește credința celor ce l-au apreciat pe Radu Iftimovici în urma celorlalte două prezențe pe scenă. Această piesă pare că

**BIOGRAFIA UNEI FEMEI de RADU IFTIMOVICI • TEATRUL DE NORD din SATU MARE • Data premierei: 29 aprilie 1988 • Regia: PARASZKA MIKLOS • Scenografia: GÖRGÉNYI GABRIELLA • Distribuția: VIORICA SUCIU (Agata), OLIMPIA ION NICULESCU (Nora), ION TIFOR (Che-laru).**

scoate la vedere unul dintre cazurile pe care se întemeiază maxima generalizare, care confirmă regula, legile firii. În adolescență, Agata Cristea a iubit pe cineva care, din diverse motive, foarte întemeiate altminteri, a părăsit-o. Și Agata Cristea l-a ucis; desigur, în imaginație. Mai apoi se căsătorește, de fapt părinții și rudele o mărită cu cineva pe care nu-l dorea, Vasile Cristea; acesta se îmbolnăvește și moare. Agata își imaginează că ea i-a provocat moartea și, înconștient, se bucură de triumful unei mîrșăvii săvîrșite. Rămîne singură cu fiica sa, care, mai tîrziu, din pricina vieții ei personale, o va ignora, uitînd să-i telefoneze lungi perioade. La cîțiva ani după văduvie, cineva îi face curte cu insistență. Dar ea pregetă și, după o vreme, din pricina fiicei, renunță la domesticele intenții maritale, săvîrșind încă o crimă. Iar șeful ei de la serviciu o necăjește, o sufocă și o eclipsează; devine și el, la rîndu-i, iluzoria victimă a unui alt asasinat imaginar. Momentul definitivei singurătății o face să se sperie de propriile ei crime, cîndva imaginate. Și, aceeași conștiință care le-a presupus săvîrșite își naște și judecătorii ei intransigenți și inflexibili. Unul dintre cei doi este imaginea fiicei... Piesa începe tocmai cu apariția acestor plâsmuiri ale personajului.

Regizorul Paraszka Miklos pornește tocmai de la aparențe: și realizează parcursul speculațiilor în sens invers. În scenă, doi anchetatori dau buzna în casa Agatei Cristea, pentru a o interoga în legătură cu niște crime asupra cărora nu mai există nici un dubiu în privința făptașului. Ceea ce rămîne de stabilit sînt doar detaliile, motivațiile. De aici o tensiune de „poli-cier” bine temperată și minuită în toate registrele: precipitări, panici, suspiciuni, derută, strategii de învăluire menite s-o epuizeze pe anchetată, coloană sonoră (excelent realizată de Gavril Pinte), ecleraj, intrări și ieșiri derutante — într-un cuvînt, o montare în care virtuțile textului sînt speculate spectaculos, iar în absența loviturii de teatru, care face deliciul pieselor polițiste, se instalează penumbra grea a enormului eșafodaj de prompte pedepse meritate, ridicat cu atîta energie de Agata și dovedit atît de dureros inutil... Așadar, în finalul spectacolului, crimei, faptei reprobabile i se substituie nevoia imperioasă de a făptui acea ideală (deci imposibilă) eradicare morală, socială, la care